

Eerste termijn – begrotingsbehandeling november 2024

Geachte voorzitter,

Graag starten wij, of beter gezegd vervolgen wij, onze eerste termijn met de focus op de uitvoering van al datgene waar wij als gemeentebestuur toe hebben besloten!

De afgelopen jaren hebben we veel beleid, visies en voorbereidingen zien langskomen. Van de woonvisie tot het groenbeleidsplan, van het parkeerbeleidsplan tot de verhuurverordening arbeidsmigranten, van de beleidsnota Burgerkracht tot het Waterprogramma, van de Transitievisie Warmte tot het Beleidsplan maatschappelijke ondersteuning Maastricht-Heuvelland, van de Omgevingsvisie tot de Visie Vrijtijdseconomie en van de Visie Oost tot de Visie West.

En voorzitter, zo kunnen we rond de portefeuillehouder van economie en toerisme ook nog de beleidsstukken verwachten rondom evenementen, kunst & cultuur en overnachtingen. Deze portefeuillehouder blijkt dan ook gedurende zijn ambtsperiode vooral bezig te zijn met beleid, daar wij te weinig merken van de uitvoering.

Het niet durven aanpakken (beter gezegd: aanbrengen) van de murals op de pilaren van de A-79 (want dat moet worden meegenomen bij het kunst- en cultuurbeleid...), het niet nadrukkelijk kijken voor een nieuwe locatie voor een grootschalige attractie na het verdwijnen van de Valkenier (want dat hoort bij de gebiedsvisies en de uitwerking van de visie VTE...) en het niet direct alles op alles zetten om Valkenburg aan de Geul dé plek te maken voor vestiging van ambachtelijke bedrijven, kleinschalige maakindustrie en kunstateliers/expositieruimtes (want dat is interessant en ga ik met ambtelijk apparaat eens naar kijken)... Dit alles draagt niet bij aan een daadwerkelijke uitvoering.

Dan de uitvoering gerelateerd aan het vraagstuk rondom woningbouw.

Wij raken steeds geïrriteerder over de traagheid daarvan. Het is aan de raad om keuzes te maken en toe te zien op de realisatie

Hoe staat het met de uitbreiding van de personele capaciteit rondom wonen? In de kadernota schreef u namelijk dat deze nodig is voor de uitvoering van het actieprogramma: een medewerker/regisseur versnelling woningbouwplannen, stedenbouwkundige expertise/ondersteuning, een medewerker opvangopgaven en asiel & een projectleider vastgoed opvanglocaties en transitie niet-vitale hotels.

Nu, een aantal maanden na behandeling van de kadernota, zie ik 2 vacatures verschijnen op IGOM, namelijk die van regisseur/projectleider versnelling woningbouwplannen en stedenbouwkundige. Graag uitleg over die andere 2 vacatures en waarom het zo ontzettend lang heeft geduurd alvorens die vacatures online kwamen en komen?

Het is de vraag/opmerking vanuit de CDA-fractie om de resterende raadsperiode volop in te zetten op de uitvoering van al deze visie- en beleidsstukken!

Hoe denkt de burgemeester als portefeuillehouder personeel en organisatie, samen met college/ambtelijk managementteam, de organisatie zodanig in te richten dat die focus/inzet ook daadwerkelijk naar de uitvoering kan uitgaan? Daar zien wij namelijk op dit moment te weinig van terug.

De start van de bouw van het SKC Berg staat gepland in januari 2025 en dit terwijl de gemeenteraad nog geen besluit heeft genomen over het noodzakelijke aanvullende krediet. Door talmen zijn de kosten van dit gebouw torenhoog opgelopen. Door het in elkaar schuiven van functies basisschool, kinderopvang en bibliotheek is het lastig om vast te stellen of de basisschool binnen de bouwnormen wordt gebouwd of dat het hiervoor beschikbare krediet wordt overschreden. In de komende raadsnota willen wij dat deze kosten transparant worden weergegeven.

Regionale samenwerkingsverbanden en het rapporteursmodel

Veel raadsleden ervaren onvoldoende grip op de regionale samenwerkingsverbanden. Het groeiend aantal gemeenschappelijke regelingen roept vragen op over democratische legitimiteit ervan en in hoeverre deze en andere gemeenteraden hun rol hierin waar kunnen maken. Een mogelijke oplossing om ons als raadslid meer controle en grip te bieden op deze samenwerkingsverbanden is het raadsrapporteursmodel.

Gemeenten werken vaak samen op thema's die voor iedereen belangrijk zijn, de afspraken hierover tussen gemeenten zijn gemeenschappelijke regelingen. Deze regelingen vragen om een actieve en kritische houding. Dit is erg belangrijk omdat de hedendaagse maatschappelijke opgaven ingewikkelder worden en zich steeds meer op regionaal niveau afspelen. Hierdoor ontstaan er meer samenwerkingsverbanden. Samenwerking roept echter ook vragen op over de democratische legitimiteit van de gemeenschappelijke regelingen en in hoeverre raadsleden hun controlerende rol kunnen uitvoeren. Raadsleden hebben onvoldoende mogelijkheden om invloed uit te oefenen op de besluitvorming in de regionale samenwerkingsverbanden, en hebben hier dus geen grip op. Dit komt ook door overbelasting en werkdruk. Het rapporteursmodel is een veelgebruikte werkvorm voor raadsleden om meer grip te krijgen op gemeenschappelijke regelingen. Dit model houdt in dat er een of meer rapporteurs uit de raad worden aangewezen om tot de gemeente behorende gemeenschappelijke regelingen te volgen. Met die opgedane kennis kunnen zij de raad informeren en zaken ten behoeve van de raad voorbereiden. Door deze werkwijze hoeft niet elk raadslid alle gemeenschappelijke regelingen volledig te kennen of alle stukken behorend tot alle regelingen volledig door te nemen. In plaats van controleren en sturen op basis van incidenten wordt met de inzet van rapporteurs de rol van de raad versterkt, door naar de hele beleidsopzet en -uitvoering te kijken en waar nodig vroegtijdig te acteren.

Burgerberaad

Steeds meer gemeentebesturen willen de betrokkenheid van hun inwoners vergroten door middel van burgerberaden. Deze vorm van democratische vernieuwing biedt een krachtige

manier om inwoners direct te betrekken bij belangrijke beslissingen die hun gemeenschap raken.

Recent is de Handreiking burgerberaden gepubliceerd. Deze publicatie bevat de belangrijkste lessen uit de ervaringen van de 8 pilotgemeenten, ondersteund door inzichten uit binnen- en buitenlandse burgerberaden. De handreiking biedt praktische tips voor het verkrijgen van politiek mandaat, het formuleren van boeiende vraagstellingen en het organiseren van een inclusieve en representatieve burgerberaad. De fractie CDA pleit voor het organiseren van een inclusieve en representatieve burgerberaad in de gemeente Valkenburg aan de Geul.

Woningbouw voormalige schoollocaties

Met de zojuist genoemde uitbreiding van formatie op het terrein 'wonen', hopen we dat er meer snelheid komt op het brede vlak van wonen en bouwen.

Echter zullen wij één amendement indienen, aangaande de voormalige schoollocaties. Locaties waarbij de grond van de gemeente is en wij de regie in handen hebben. Het is niet meer uit te leggen dat we al jarenlang hameren op de herontwikkeling hiervan en we weinig lijken op te schieten. Vooral als ik lees dat voor de locatie Houthem Wonen Zuid *vooral* nog een plan aan het ontwikkelen is. Vooralsnog? En voor de overige locaties in Broekhem zijn nog geen ruimtelijke plannen...

Dit kan zo niet verder. Wij zullen dan ook een amendement indienen dat vóór de het zomerreces in 2025 er een concreet plan moet liggen over wát we met wélke voormalige schoollocaties gaan doen! Dus welke rol gaat de gemeente spelen, over hoeveel woningen zal het gaan, over welke doelgroepen hebben we het & welke woningbouw?

Aanpak wateroverlast

'Steeds vaker krijgt het klimaat de schuld bij ernstige overstromingen en branden. Maar vergeet de menselijke hand niet', zegt Hydroloog Roelof Stuurman van kennisinstituut Deltares n.a.v. overstroming in Valencia.

Hij wordt daarin ondersteund door meneer Kleinhans, o.a. hoogleraar biogeomorfologie van rivieren: 'In stroomgebieden over de hele wereld heeft de mens het landschap zo ingericht dat water met een rotgang wordt afgevoerd. Een hele lichte helling is dan al genoeg om het water naar beneden te jagen. Waar het water zich verzamelt, krijg je vanzelf wateroverlast, en erger'.

Exact vanwege deze problematiek, hebben wij als gehele raad afgelopen oktober de motie 'gemeente Valkenburg aan de Geul als pilotgemeente agrarisch natuurbeheer van kenmerkende landschapselementen' aangenomen.

Ook hier vragen wij prioriteit aan te geven in het kader van de uitvoering. Wij zijn grotendeels tevreden met het onlangs ontvangen raadsinformatiebulletin, waarin we het provinciale actieplan in december 2024 graag vertaald zien worden in concrete uitvoeringsstappen voor onze gemeente.

Daarnaast zal er pas eind 2027 een besluit over de voorkeursvariant worden genomen aangaande de maatregelen om het hele stroomgebied van de Geul beter te beschermen tegen wateroverlast. Dat duurt natuurlijk nog heel erg lang. Wat kunnen wij in die tussentijd zelf als gemeente ondernemen tegen eventuele wateroverlast vanuit de Geul?

Netcongestie

U schrijft in de conceptbegroting dat in 2022 netcongestie is afgekondigd op het hoogspanningsnet van TenneT en dat deze situatie de komende jaren blijft bestaan. U verwacht hierin pas rond 2030 verandering.

In het kader van de klimaatproblematiek en verduurzaming van onze gemeente pleiten wij als CDA-fractie al langer voor de aanleg van zonnepanelen op alle bedrijfsgebouwen binnen het bedrijventerrein 'De Valkenberg'. Dit wordt echter verhinderd door bovengenoemde netcongestie.

U schreef echter vorig jaar dat u gaat onderzoeken wat ten tijde van netcongestie wel kan, om toch stappen te zetten ten aanzien van grootschalige zon opwek. En dat daarbij een eerste congres was georganiseerd door RES Noord- en Midden-Limburg & RES Zuid-Limburg aangaande o.a. opslag van energie en het balanceren van energievraag door middel van collectieve aansluitingen.

Graag een concrete stand van zaken wat hieruit is voortgekomen?

Integraal project tenniscomplex Houthem

U schrijft 'de uitdaging is om met alle belanghebbenden te komen tot een oplossing voor de huidige problematiek bij het tenniscomplex in Houthem...!'.
U legt hier de nadruk op problematiek, daar wij dit als een hele grote kans zien om in Houthem een geweldige plek te creëren waar bewoners, verenigingen en eventueel onderwijs uit het Houthemse kunnen samenkomen. Dan denken wij bijv. aan de ruitervereniging, de schutterij, Tennis Padel Geuldal, Encanto en Stichting Ronald McDonald Kindervallei.

Wij staan er dan ook op dat het college dit aanpakt als een kans! Graag een reactie vanuit het college?

Leefbaarheidsfonds

Sinds kort kunnen inwoners, verenigingen en gemeenten een beroep doen op de nieuwe provinciale leefbaarheidspot (gevuld met ruim 30 miljoen euro).

Een pot geld voor initiatieven die de leefbaarheid en sociale cohesie bevorderen. Denk daarbij aan geveltuintjes en de organisatie van buitenspeeldagen, Maar zo ook de renovatie van een gemeenschapshuis of de aanleg van moestuinen/een dorpsboomgaard.

Heeft het college van B&W al nadrukkelijk kennis genomen van het Leefbaarheidsfonds? Zo ja, dan gaan wij er vanuit dat het college al vooraan in de rij staat om zowel verenigingen als

inwoners op de mogelijkheden te wijzen, zo ook om zelf aanspraak te maken op gelden. Zou nee? Dan zullen wij als CDA-fractie wel een aantal ideeën aandragen.

Openluchttheater Valkenburg

De huidige programmering van het OLT is de afgelopen jaren zeer succesvol geweest en het behoud van een succesvolle exploitatie is een must. Wij beseffen de problemen die er kunnen optreden en hiervoor dient een oplossing te komen. De voorgestelde scenario's zoals de 12 dagen regeling zijn niet voldoende en zullen niet leiden tot het behoud van de huidige culturele, toeristische en economische waarde van het OLT.

Wij denken dan ook aan een uitbreiding van de 12 dagen regeling. Is daar een mogelijkheid toe? Wellicht met een uitzonderingsregel?

Op Facebook lazen wij een reactie waarbij iemand schreef 'wij hebben regelmatig gebruik gemaakt van een 'beam-steering' geluidssysteem. Hiermee is het geluid gericht bij het publiek en is er een bak minder tot geen overlast naar omwonenden. Verschillende evenementen gedraaid in binnensteden met strenge restricties waarbij we altijd binnen de door de gemeente opgelegde decibellen konden blijven. En die omwonenden woonde dichterbij dan de mensen bij het openluchttheater in Valkenburg' en zo ook 'Het zij beam steering het zij cardio array'.

Wat zegt u van bovenstaande?

Wat het CDA betreft is het continueren van een succesvolle exploitatie van strategisch belang.

Situatie Walram (parkeren) & amendement 'vervanging verlichting door energiezuinige LED-lampen'

Opnieuw willen wij aandacht vragen voor de verduurzaming van de verlichting op de buiten sportaccommodaties. Afgelopen jaar hebben wij hiertoe een amendement ingediend. Dit amendement is destijds verworpen, maar wij brengen nu een nieuw amendement in stemming omdat nadrukkelijk door alle sportverenigingen om vervanging wordt gevraagd. Wij hebben kennis genomen van de reactie van de wethouder op het verzoek van de sportverenigingen, maar zijn reactie stelt ons teleur mede ook door een onjuiste perceptie van de besteding van het geld (€ 10.000) dat de sportverenigingen voor verduurzaming hebben gekregen.

Wij zijn van mening dat de bestaande verlichting moet worden vervangen door energiezuinige LED-lampen. De energiekosten kunnen aanzienlijk worden verlaagd en dat is zowel voor de gemeente als voor de sportverenigingen noodzakelijk. Een aantal verenigingen hebben recent een fikse nabetaling gekregen van de gemeente voor de energiekosten over 2023. Tenslotte zal ook een aanbesteding voor vervanging bij meerdere verenigingen per saldo goedkoper uitvallen dan d.m.v. incidentele vervanging.